

Elinvoimaa seutukaupungeille

Selvityshenkilö Antti Rantakokon selvitys

Valtiovarainministeriön julkaisu – 38/2017

Kunta-asiat

Elinvoimaa seutukaupungeille Seutukaupunkiselvitys

Selvityshenkilö Antti Rantakokko

12.10.2017

Toimeksianto

- Taustalla tarkastusvaliokunnan lausuma seutukaupunkien taloudellisen selviämisen selvittämisestä
- Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen, elinkeinoministeri Mika Lintilä ja asunto-, energia ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen kutsuivat kaupunkineuvos Antti Rantakokon selvityshenkilöksi
- Selvitysaika 1.6. – 12.10.2017

Selvitykseen valitut seutukaupungit

- Akaa
- **Forssa**
- Hamina
- Heinola
- **Iisalmi**
- **Imatra**
- Jämsä
- Kauhava
- **Kemi**
- Kotka
- **Kurikka**
- Kuusamo
- **Lieksa**
- Lohja
- **Loimaa**
- **Loviisa**
- Orimattila
- Parainen
- Pieksämäki
- Pietarsaari
- Raahe
- Raasepori
- **Rauma**
- **Salo**
- Sastamala
- **Savonlinna**
- Tornio
- **Uusikaupunki**
- Valkeakoski
- Varkaus
- **Ylivieska**
- **Äänekoski**

Punaisella tarkemmassa tarkastelussa olleet seutukaupungit

Seutukaupungit ovat..

...maakunnan sisällä olevien toiminnallisten alueiden keskuksia ja palvelujen ja teollisuuden keskittymiä.

Ne eivät ole maakuntien hallinnollisia, taloudellisia tai kulttuurisia keskittymiä, eivätkä niiden keskittymien välittömässä läheisyydessä.

Niiden väkiluku on yleensä suurempi kuin 15 000 asukasta.

Seutukaupungit ovat teollisen Suomen ydinalueita, joilla on iso merkitys Suomen viennissä.

Seutukaupunkien ominaispiirteitä

Teollisuus

Energiantuotanto

Satama

Aluesairaala

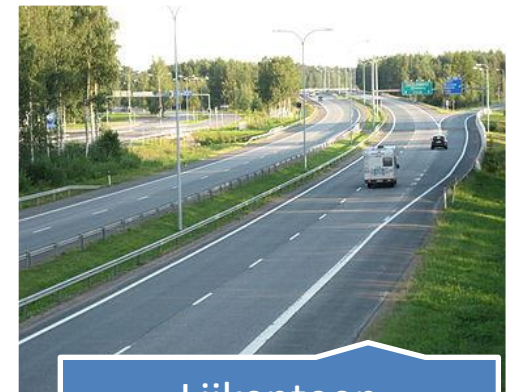
Rakennemuutos

Kuntaliitoskunta

Maaseutukeskus

Liikenteen solmukohta

Johtopäätöksiä

- Seutukaupungit ovat hyvin erilainen joukko kaupunkeja:
 - Positiivisen rakennemuutoksen ja kasvun kaupungit, keskijoukon kaupungit, jotka kehittyvät tasaisesti sekä haasteellisen tilanteen kaupungit.
- Seutukaupungit ovat olleet menettäjiä viime vuosikymmenien rakennemuutoksissa.
- Seutukaupungeilla on pulaa osaavasta, ammattitaitoisesta ja korkean työmotivaation omaavasta työvoimasta rakennetyöttömyydestä huolimatta.
- Osassa seutukaupungeista talous kasvaa nopeasti.
- Seutukaupunkien kuntatalous on kohtuullisessa kunnossa.

Johtopäätöksiä

- Seutukaupunkien pk-yrityksillä on pulaa riskirahoituksesta.
- Sote-uudistus tuo mukanaan muutoksia seutukaupunkien aluesairaaloiden toimintaan.
- Maakuntauudistukseen liittyvä kasvupalvelu-uudistus ja TE-toimistojen rooli ja merkitys keskusteluttaa seutukaupunkeja.
- Toisen asteen ja ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen merkitys on seutukaupungeille suuri.
- Seutukaupungin menestymisen ja elinvoiman takana on monta tekijää, mutta suuri merkitys on kaupungin omalla toimintatavalla sekä toimintakulttuurilla.

Toimenpide-ehdotukset

1. Suomi tarvitsee monimuotoista kaupunkipolitiikkaa.
2. Osana monimuotoista kaupunkipolitiikkaa tarvitaan elinvoiman kehittämiseen tähtäävä seutukaupunkiohjelma.
3. Aluesairaaloiden toiminta tulee perustua kestäviin ratkaisuihin.
4. Seutukaupungit tarvitsevat rohkeita panostuksia uudistumiseen.
5. Seutukaupungit tarvitsevat edelleen aktiivista rakennemuutospolitiikkaa.
6. Yhteistyöverkostoja on edelleen kehitettävä.
7. Seutukaupunkien pitää hyödyntää alihankintaketjujen pidentyminen.
8. Yritystoiminnan edellytykset on turvattava.